

KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO

Identyfikacja przedsiębiorstwa

Siedziba: Zakłady Chemiczne „ANSER” Sp. z o.o.
ul. J. Conrada 7, 01-922 Warszawa
tel.: (022) 663 70 73, faks: (022) 669 01 22

Zakład produkcyjny: Holendry, 96-314 Baranów, tel.: (046) 856 02 11

Dział technologiczny: ul. Chemików 1, 96-315 Wiskitki
tel.: (046) 856 73 40 do 49 wew. 208, faks: (046) 856 73 50

Telefon alarmowy: (046) 856 73 40 do 49 wew. 219 lub 998 (Straż Pożarna)

Data opracowania karty: 04.08.2003

Data nowelizacji: 31.01.2007

1. Identyfikacja preparatu chemicznego.

Nazwa preparatu: FOSKOR

Przeznaczenie: Środek do usuwania rdzy z powierzchni stalowych i żeliwnych.

2. Skład i informacja o składnikach.

Lp.	Nazwa	Zawartość	Nr CAS	Nr WE	Nr indeksowy	Klasyfikacja
1.	Kwas fosforowy	< 25%	7664-38-2	231-633-2	015-011-00-6	C; R34

3. Identyfikacja zagrożeń.

Produkt jest klasyfikowany jako niebezpieczny zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zagrożenie fizykochemiczne

Nieznane.

Zagrożenie dla zdrowia

Produkt jest drażniący: działa drażniąco na oczy i skórę.

Objawy i skutki negatywnego działania produktu – patrz pkt 11.

Zagrożenie dla środowiska

Produkt nie jest klasyfikowany jako niebezpieczny dla środowiska.

4. Pierwsza pomoc.

Wskazówki ogólne

W przypadku wystąpienia objawów zatrucia wezwać lekarza lub odwieźć poszkodowanego do szpitala. Nie stosować żadnych odtrutek ani środków zobojętniających, które nie są zalecane w poniższej karcie lub przez lekarza. Osobie nieprzytomnej nie podawać niczego doustnie. Przedstawić personelowi medycznemu, o ile to możliwe, etykietę lub kartę charakterystyki.

Zanieczyszczenie oczu

Usunąć szkła kontaktowe. Nie stosować środków zobojętniających. Przemywać oczy dużą ilością chłodnej wody około 15 minut. Unikać silnego strumienia wody wobec ryzyka uszkodzenia rogówki. Natychmiast zapewnić pomoc medyczną.

Zanieczyszczenie skóry

Zdjąć zanieczyszczoną odzież. Zmyć skórę dużą ilością letniej wody. Jeżeli są poparzenia, to nałożyć jałowy opatrunek i skorzystać z pomocy medycznej.

Wdychanie

Opuścić (lub wyprowadzić poszkodowanego) z miejsca narażenia. Zapewnić ciepło, spokój i dopływ świeżego powietrza. Po zatrzymaniu oddychania stosować sztuczne oddychania. Natychmiast zapewnić pomoc medyczną.

Połknięcie

Nie prowokować wymiotów. Podać do wypicia biało jaj kurzych, ewentualnie mleko, poza tym niczego nie podawać. Natychmiast zapewnić pomoc medyczną.

5. Postępowanie w przypadku pożaru.

Zalecenia ogólne

Zawiadomić otoczenie o awarii. Usunąć z obszaru zagrożenia wszystkie osoby nie biorące udziału w likwidowaniu awarii. W razie potrzeby zarządzić ewakuację. Wezwać Straż Pożarną i Policję Państwową.

Zagrożenia pożarowe

Produkt jest niepalny.

Środki gaśnicze: odpowiednie do palących się materiałów.

Niewłaściwe środki gaśnicze: nie dotyczy.

Mały pożar: postępować odpowiednio do palących się materiałów.

Duży pożar: postępować odpowiednio do palących się materiałów.

Szczególne zagrożenia

W środowisku pożaru może wydzielać szkodliwe gazy (tlenki fosforu PO_x).

Specjalne wyposażenie ochronne

Odzież ochronna i aparat izolujący drogi oddechowe.

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska.

Zalecenia ogólne

Zawiadomić otoczenie o awarii. Usunąć z obszaru zagrożenia wszystkie osoby nie biorące udziału w likwidowaniu awarii, w razie potrzeby zarządzić ewakuację. W przypadku dużych awarii wezwać ekipy ratownicze, Straż Pożarną i Policję Państwową.

Indywidualne środki ostrożności

Unikać kontaktu ze skórą i oczami. Nie wdychać par. W razie potrzeby stosować środki ochrony indywidualnej – patrz pkt. 8. Usunąć źródła zapłonu. Nie stosować narzędzi iskrzących.

Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Zabezpieczyć studzienki ściekowe. Nie dopuścić do przedostania się produktu do wód powierzchniowych.

Metody oczyszczania

Jeśli to możliwe, zlikwidować wyciek (zamknąć dopływ cieczy lub uszczelnić, uszkodzone opakowanie umieścić w szczelnym opakowaniu ochronnym). W razie dużego wycieku miejsce gromadzenia się cieczy obwałować, zebraną ciecz odpompować. Małe ilości rozlanej cieczy przysypać niepalnym materiałem chłonnym (piasek, ziemia), zebrać do zamykanego pojemnika, zanieczyszczoną powierzchnię spłukać wodą. Odpad usuwać zgodnie z obowiązującymi przepisami (patrz pkt 13).

7. Obchodzenie się z preparatem i jego magazynowanie.

Obchodzenie się z substancją: podczas stosowania zachować podstawowe zasady higieny pracy z substancjami chemicznymi: nie jeść, nie pić, unikać kontaktu z cieczą i wdychania par. W przerwach w pracy myć ręce. Nie używać zanieczyszczonej produktem odzieży. Przestrzegać zasad higieny osobistej. Pracować w dobrze wentylowanych pomieszczeniach. W razie potrzeby stosować środki ochrony indywidualnej (jak podano w punkcie 8). Unikać tworzenia aerozoli i stężeń wybuchowych w powietrzu.

Magazynowanie: przechowywać w oryginalnych, właściwie oznakowanych, szczelnie zamkniętych opakowaniach w magazynie, w miejscach suchych i oświetlonych.

8. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej.

Wymagania ogólne.

Zalecana sprawna wentylacja (ogólna, miejscowa) miejsca pracy, tj. taka, aby nie dopuścić do przekroczenia stężeń granicznych czynników niebezpiecznych powyżej ustalonych wartości dopuszczalnych. W przypadku niewystarczającej wentylacji stosować środki ochrony dróg oddechowych posiadające odpowiednie atesty.

Dopuszczalne stężenia w środowisku pracy

Nie ma danych dotyczących produktu. Poniżej podano dane dla składników niebezpiecznych:

Kwas fosforowy

NDS: 1 mg/m³ [kwas fosforowy(V)]

NDSch: 2 mg/m³

NDSP: –

Zalecane metody monitoringu

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia (Dz. U. nr 73, poz. 645).

PN-78/Z-04073 ark. 01 Oznaczanie czystości powietrza. Badania zawartości fosforu i jego związków.

Oznaczanie pięciotlenku fosforu na stanowiskach pracy metodą kolorymetryczną.

Najwyższe dopuszczalne stężenia w materiale biologicznym

Brak danych.

Kontrola narażenia w środowisku pracy:

Ochrona dróg oddechowych: maski z pochłaniaczem typ P2.

Ochrona rąk: rękawice ochronne (np. z neoprenu lub perbunanu).

Ochrona oczu: gogle ochronne.

Ochrona skóry: odzież ochronna, powlekana.

Uwaga: zgodnie z obowiązującymi przepisami stosowany sprzęt ochrony osobistej musi posiadać odpowiednie certyfikaty. Pracodawca jest zobowiązany zapewnić, aby stosowane środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze posiadały właściwości ochronne i użytkowe oraz zapewnić odpowiednie ich pranie, konserwację, naprawę i odkażanie.

9. Właściwości fizykochemiczne.

- Postać: ciecz
- Barwa: bezbarwny lub lekko żółty
- Zapach: charakterystyczny

• pH	ok. 1
• Gęstość:	około 1,0 g/cm ³
• Temperatura wrzenia:	około 100 °C
• Temperatura topnienia	brak danych
• Temperatura rozkładu	brak danych
• Temperatura zapłonu:	nie dotyczy
• Temperatura samozapłonu:	nie dotyczy
• Właściwości wybuchowe:	nie dotyczy
• Właściwości utleniające	brak danych
• Prężność pary	brak danych
• Gęstość względna	brak danych
• Rozpuszczalność/ mieszalność	
w wodzie:	rozpuszcza się
w rozpuszczalnikach organicznych	nie rozpuszcza się
• Współczynnik podziału n-oktanol-woda	brak danych

10. Stabilność i reaktywność.

Stabilność

W normalnych warunkach temperatury i ciśnienia produkt jest stabilny.

Warunki i materiały, których należy unikać

Wysoka temperatura. Reaguje z cynkiem, cyną, glinem (aluminium), mosiądzem z wydzieleniem wybuchowego wodoru.

Niebezpieczne produkty rozpadu

Nie występują w normalnych warunkach. W wysokich temperaturach rozkłada się z wytworzeniem tlenków fosforu.

11. Informacje toksykologiczne.

Zagrożenia dla zdrowia

Produkt jest drażniący: działa drażniąco na oczy i skórę.

Skutki narażenia u ludzi:

Inhalacyjne: drażni górne drogi oddechowe, wywołując kaszel, pieczenie gardła, uczucie duszności, obrzęk krtani, krwioplucie. Może wystąpić toksyczny obrzęk płuc.

Kontakt ze skórą: może powodować oparzenia z martwicą koagulacyjną. Rozległe oparzenie może spowodować wstrząs.

Kontakt z oczami: wywołuje oparzenie powiek, spojówek. Powoduje trwałe uszkodzenie oka.

Doustne: oparzenie błony śluzowej jamy ustnej, gardła, przełyku z ryzykiem krwawienia z przewodu pokarmowego i wstrząsu.

Toksyczność ostra

Brak danych dla omawianego produktu. Poniżej podane dane dla składników.

Kwas fosforowy

Próg wyczuwalności zapachu:	brak danych
LD50 (szczur, doustnie):	1530 mg/kg
LC50 (szczur, inhalacja):	brak danych
LD50 (królik, skóra):	2740 mg/kg

Działanie w wyniku częstego użycia: stany zapalne skóry, przewlekłe stany zapalne górnych dróg oddechowych.

12. Informacje ekologiczne.

Zagrożenie dla środowiska

Produkt nie jest klasyfikowany jako szkodliwy dla środowiska. Nie mniej jednak uwolniony do środowiska w dużych ilościach może wywołać niekorzystne zmiany.

Ekotoksyczność

Brak danych dla produktu. Poniżej podano dane dla jego składników.

Kwas fosforowy:

Toksyczność dla ryb *Gambusia affinis*: LC50: 138 mg/l/96 h.

Toksyczność dla organizmów wodnych LC50: 100 – 1000 mg/l.

Wywołuje 50% śmiertelność ryb przy pH= 3,0 – 3,5.

Wywołuje 50% śmiertelność *Daphnia Magna* przy pH=4,6.

Rozkładalność biologiczna: brak danych.

Mobilność: brak danych.

Trwałość i rozkład: brak danych.

Potencjał bioakumulacyjny: brak danych.

13. Postępowanie z odpadami.

Jeżeli to możliwe, to odpady odzyskać.

Usuwanie preparatu: Nie usuwać do kanalizacji. Nie dopuścić do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych. Nie składować na wysypiskach komunalnych. Rozważyć możliwość wykorzystania. Odzysk lub unieszkodliwianie odpadowego produktu przeprowadzać zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zalecany sposób unieszkodliwiania: neutralizowanie (np. roztworem węgla sodowego, mlekiem wapiennym, roztworem wodorotlenku sodowego) w wyspecjalizowanych jednostkach (oczyszczalnie ścieków, firmy zajmujące się utylizacją odpadów)

Kod odpadu: 06 01 06* - Inne kwasy.

Usuwanie opakowań: Odzysk (recykling) lub unieszkodliwianie odpadów opakowaniowych przeprowadzać zgodnie z obowiązującymi przepisami. Opakowania wielokrotnego użytku, po oczyszczeniu, powtórnie wykorzystać. Unieszkodliwianie odpadów przeprowadzać w profesjonalnych, uprawnionych spalarniach lub zakładach uzdatniania/unieszkodliwiania odpadów.

Kod odpadu: 15 01 10* – Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone.

14. Informacje o transporcie.

Produkt podlega przepisom dotyczącym przewozu towarów niebezpiecznych.

Transport drogowy

Numer rozpoznawczy UN	1760
Prawidłowa nazwa przewozowa	MATERIAŁ ŻRĄCY CIEKŁY, I.N.O.
Klasa i kod klasyfikacyjny	8/C9
Grupa pakowania	III

Numer rozpoznawczy zagrożenia	80
Nalepki ostrzegawcze	8

15. Informacje dotyczące uregulowań prawnych.

Oznakowanie na etykiecie

Identyfikacja: „Foskor”

Zawiera: Kwas fosforowy.

Symbole ostrzegawcze:

Xi

Xi – Produkt drażniący.

Określenia zagrożenia (R):

36/38 – Działa drażniąco na oczy i skórę.

Określenia dotyczące prawidłowego postępowania (S):

2 - Chronić przed dziećmi.

25 - Unikać zanieczyszczenia oczu.

26 – Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza.

37/39 – Nosić odpowiednie rękawice ochronne i okulary lub ochronę twarzy.

45 - w przypadku awarii lub jeżeli źle się poczujesz, niezwłocznie zasięgnij porady lekarza – pokaż opakowanie lub etykietę.

Podstawy prawne:

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217 poz. 1833 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2005 r. nr 73, poz. 645).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. z 2005 r. nr 259, poz. 2173).

Ustawa z dn. 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych. (Dz. U. Nr 11 poz. 84 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 3 lipca 2002 w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz. U. Nr 140, poz. 1171 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 171, poz. 1666 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 6 października 2003 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 173 poz. 1679 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 14 października 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 201 poz. 1674 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 kwietnia 2004 roku w sprawie substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, których opakowania zaopatruje się w zamknięcia utrudniające dostęp przez dzieci (Dz. U. 128 poz. 1348).

Ustawa z dn. 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. nr 112, poz. 1206).

Ustawa z dn. 11 maja 2001 o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. nr 63, poz. 638 z późniejszymi zmianami).

Umowa Europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych ADR (obowiązująca od 1.01.2005) (Dz. U. nr 178, poz. 1481)

Ustawa z dn. 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. nr 199, poz. 1671 z późniejszymi zmianami).

16. Inne informacje.

Powyższe informacje są opracowane w oparciu o bieżący stan wiedzy i doświadczeń, jakkolwiek nie stanowią gwarancji własności produktu ani specyfikacji jakościowej i nie mogą być podstawą do reklamacji. Produkt powinien być transportowany, magazynowany i stosowany zgodnie z obowiązującymi przepisami i dobrą praktyką i higieną pracy. Producent nie ponosi odpowiedzialności za straty wynikające pośrednio lub bezpośrednio ze stosowania powyższej interpretacji przepisów lub instrukcji.

Przedstawione informacje nie mogą mieć zastosowania dla mieszanin produktu z innymi substancjami. Wykorzystanie podanych informacji, jak i stosowanie produktu nie są kontrolowane przez producenta, a zatem obowiązkiem użytkownika jest stworzenie stosownych warunków bezpiecznego obchodzenia się z produktem.

Data opracowania karty: 04.08.2003

Data nowelizacji: 31.01.2007

Zmiany: wszystkie punkty.

Materiały źródłowe:

<http://www.chemikalia.mz.gov.pl>, <http://ecb.jrc.it/existing-chemicals>,

Karty charakterystyk składników niniejszego preparatu.

Wykaz symboli zagrożenia oraz zwrotów R z punktu 2:

C – Produkt żrący

R34 – Powoduje oparzenia.

Kartę przygotował: Krzysztof Trznadel